

Ansgarius Gustav Andersson

Gravnummer: 1205??

Långseruds kyrka – Säffle Pastorat

Ansgarius (Ansgar) Andersson föddes 1900 i Västängen, Severhögen i Långserud. Fadern var hemmansägaren Leonard Andersson (1856–1936) och moder Maja Kajsa Johannesdotter (1864–1946). Ansgar var det fjärde barnet av tio syskon. 1902 födde modern Maja Kajsa fyrlingar, vilket bara sker statistiskt 1 gång på 570 000 födslar. Det var bara en av fyrlingarna som överlevde barndom.

Fadern Leonard förvärvade Sörmon i Esbjörbyn i Långserud, genom ett byte med bruksägaren på Wiksfors.

1934 gifte Ansgar sig med Inez Lindstedt, född 1904 i Sillingsbyn i Långserud. Föräldrar var Wiksfors disponent Simon Lindstedt (1872–1952) och Augusta Andersdotter (1881–1937).

Tillsamman fick de sonen Rune, 1934, men han dog redan 1939 i Tarmvred och Littles sjukdom.

Jobb som rättare

Ansgar arbetade som rättare på sin svärfars jordbruk Vika i Sillingeby i Långserud. Gården försvann när E18 byggdes. Han köpte även upp björktimmer som bland annat användes till spad- och grepskaft i smedjan på Wiksfors bruk.

Inez arbetade som bankkassörska på Wermlandsbankens kontor som låg mittemot sågverket i Sillingsfors.

I början av 1960-talet flyttade Ansgar och Inez till Säffle. De byggde hus på Björkvägen. Wiksforsfabriken hade sålts och Wermlandsbankens kontor lagts ned. Han fortsatte med jakt och skogsbruk och paret hade ofta besök av utflyttade Långserudsbor. Han dog 1987 och Inez 1992, båda begravdes i Långserud.

Hästar, skog och älgjakt var Ansgars stora intressen. Det var alltid festligt att höra hans historier och anekdoter. När han köpte skogsskiftet till egendomen Dalen i Esbjörbyn av en svenskamerikan berättade han:

- *Ja bjö'n fyretusen, sa Ansgar.*
- *Du ä bogas, dä ä möe skog, sa amerikanen.*
- *Dä ä möjligt, men dä ska være möe skog te fyretusen, svarade Ansgar.*

Ansgar fick frågan om han förstod vad bogas betydde.

- *Stölli, svarade han. Ja kônne engelska förr, ja träffa Anton i Severhögen som hade vøre i amerka och han berätta för mig hólles engelska va.*

Förr i tiden, innan frysboxen blev vanlig, hade älgköttet en kraftigare viltsmak. Man saltade in eller kokade och lade in på konservburkar. Ofta la man även köttet i mjölk före tillagning samt blandade med fett fläsk.

Några dagar före älgjakten skulle Inez med bussen till Säffle för att handla. Innan bussen rullade i väg stack Ansgar in huvet och ropade till Inez med hög röst.

- *Köp fett fläsk, som för att understryka att nu vankas det älgkött.*

Det bar sig inte bättre än att Esbjörbylaget blev utan älg det året.

- *Du har fett fläsk, Ansgar, var en vanlig kommentar den hösten.*

Man hade säkert mycket roligt med Ansgar på Sillingsfors på den tiden. Ansgar var känd som en hästkarl och när han köpte sin första bil och friade till Inez var Sillingsforsungdomar snabbt där och band fast bilen i portstolpen och "*la e kjemme hö*" framför bilen.

Ansgar var en mästare på att sätta färg på historier, han lade ofta till saker, som bara till hälften var sanna. En gång berättade han om en harjakt med min morbror Anders Ström.

- *Anners hade e harjakt på Sellingbyskogen. Dä small skött på skött så krutröken la sig som e dimme övver viksförs. Te slut kom Anner's å sa: Du kan väl jålpe mej å få dö på denne haren.*

- *Klocka sex te môran, svara ja, sa Ansgar. Dan ätter tog hunn opp haren å jakta geck te Anner's, å dä small, men dä va bom som vanlit. Te slut kom haren te mej. Da skrek ja: Ha du toge ajö tå Anner's Ström för nu ä dä slut. Sen sköt ja den store haren som rätta bena langt oppätter e grov gran.*

Jag frågade Anders senare hur det var med den här harjakten.

- *Jodå, sa Anders, jag hade jagat flera gånger på den här haren men ville inte skjuta den. Jag visste var den brukade sitta och ställde Ansgar på ett säkert pass så att han skulle få skjuta haren.*

Ansgar var jaktledare i Esbjörbyns älgjaktslag 1925-1980. Han var den självskrivne ledaren med en stor pondus. Jakten skedde till en början med hundar men allt eftersom det blev fler deltagare jagade man med folkdrev.

Man kan säga att han delade upp laget i skarpskyttar och drevkarlar. Han körde med samma skyttar alla dagar trots att även drevkarlarna hade vapen. Var det nån som bommat på en älg så dröjde det säkert flera år innan den fick sitta på pass igen. Jag minns när William var totalt utsliten efter ett par dagar som drevkarl. Hans bror Allan tog med sig William till Ansgar och bad om att få byta med William i Larsstuga så att han fick sitta och vila ut ett drev.

– *Nej, röt Ansgar, vi kan inte ha William på pass.*

Då tyckte jag synd om William när han lommade iväg.

Många var det som ständigt fick gå på drev. Olle i Håla hade även en svag röst och stammade. En gång fick Olle provskrika inför hela jaktlaget för att godkännas som drevkarl.

Årsmöte i jaktlaget

På årsmötet 1970 föreslog en medlem att förbjuda småviltsjakt veckorna före älgjakten för att inte skrämma bort älgarna. De berörda harjägarna från Åmål var med på mötet och försvarade sig med att det är mer störande för älgarna att flertal bärplockarkärringar huserar på skogen. De är högljudda och skramlar med plåthinkarna.

– *Då går vi till beslut, sa Ansgar. Då bestämmer vi att i år skjuter vi bärplockare istället.*

Ett allmänt jubel fyllde rummet och Ansgar gick omgående över till nästa punkt på dagordningen.

Kalle Nordqvist, legendarisk jägare, var ägare till Nordstuga. Där ingick ett skifte som var ca 15 meter brett. Kalle och Ansgar blev osams om en sak rörande jakten.

– *Ja förbjuder älgjakten på Nordstuga, sa Kalle.*

– *Dä kvetter, för älgane hopper över ditt skefte” svarade Ansgar.*

När en skogsdunge mellan Åskog och Rudsbyn skulle drivas av ville inte Arthur Andersson (Höns-Arthur) använda sin hund på grund av närheten till E18. Då gick Ansgar in i Nolänga och tog med sig Majas hund i koppel. Det var en gammal överviktig gråhund som aldrig varit med på älgjakt förut utan var som sällskap och vakthund åt Maja. Det sköts två älgar på det drevet och Majas hund hade givit ifrån sig ett skall när det small. Ansgar gav senare via telefon med Erik Lindebjörn stort beröm till Majas hund.

– *Maja har en redi älghunn, vi sköt två älger för den.*

Erik Lindebjörn, virkesköpare på Billerud, anlidade ofta Arthur med sin gråhund till Billerudsjakterna. Vid en kaffepaus påtalade Erik för Arthur att Ansgar säger att Maja har en väldig älghund.

– *Vi hade fått lika mange älger om Ansgar hade gått mä en gris i kôpple*, svarade Arthur.

Ansgar kände till varenda sten, bergsklack och myr samt hade namn på alla ställen. Han var ovillig att titta på en karta. Jag minns själv en episod. Det var i slutet av 1970-talet.

Barkborrefällor skulle sättas upp på alla nya hyggen. En tjänsteman från Skogsvårdsstyrelsen kom med barkborrefällor. Ansgar och Inez råkade vara på Hörnet samtidigt. Tjänstemannen frågade Ansgar var han hade sin skogsmark och lade en karta på bordet. Ansgar sköt undan kartan och sa.

– *Du behøvver inga karte för å hette dä skefte. du sätter bil ve nystôva, sen går du över Framvaál å bortöver te Rönninga. sen tar du över Getebrona å bort te Högelåga. där börjer skefte*”.

Inte så lätt att följa den instruktionen om man inte varit på Severhögen förut.

Granplantering

Ansgar hade en lyckad granplantering på sitt Daleskifte. Länsskogvaktaren, som han kallade Lars-Olof Hansson var med och inspekterade. Vem har du lejt till att plantera frågade han Ansgar.

– *Titt på näven*, skrek Ansgar och höll fram handen. *Ser du näven, denne lejde ja te å plante*.

Han förvaldade även skogen åt Inez syskon som de ärvt efter Lindstedt samt hjälpte även andra skogsägare med försäljning av rotposter. Den vanligaste försäljningsformen var att skogsvårdsstyrelsen stämplade (klavade alla träd) även gallringar.

Sedan skickades stämplingslängderna ut till de olika bolagen. Det bolag som bjöd högst fick posten, förutom de poster Ansgar sålde. Erik Lindebjörn berättar.

– *Det var roligt med Ansgar. Jag sa till honom en gång att - Det blir väl auktion som vanligt.*

– *Dä klart att dä blir eftersom du inte kan bju rejält mä en gang*, svarade han.

Efter att Ansgar fått in anbudet så började nästa fas, auktionen. Då ringde Ansgar runt och frågade.

– *ôrker du mä nô mer*.

Ett exempel på Ansgars förmåga att få i gång ett stort engagemang. En älgolycka hade skett på E18 vid Kolsheden. Nils Johansson, Gisslebyn, spårade och fann dagen efter älgen död vid Lomtjärn på Esbjörbyskogen. Lomtjärn ligger på en ås långt från närmsta väg. Nils,

som var van skogsman, ringde till Ansgar och sa att älgen enligt kartan låg på Mellamons mark. Enligt reglerna hörde 50 procent av älgen till Billerud och 50 procent till Mellamon.

Det var många ägare till Mellamoskogen, de flesta skogsovana. Algot Olsson var den som skulle sköta fastigheten. Han var i 80-årsåldern och ganska veklig. Många av delägarna var dock intresserade av älgkött vilket Ansgar väl kände till. Han ringde till Algot och sa.

– *Du får fare te lomtjarn å dra ner en älg.*

– *Vart ligger Lomtjärn, sa Algot.*

– *Dä ä där som du har skogen”* blev svaret.

Algot förstod att det var en omöjlig uppgift. Man kanske kan få en smakbit, undrade Algot.

– *Du har ju halva om du drar ner älgen te vägen, eller avstår du.*

Det slutade med att Ansgar pressade Algot till att avstå älgen.

Sedan dröjde det inte länge innan det började ringa från alla håll av delägare som ville ha älgkött. Det hela slutade med att det konstaterats att älgen inte låg på Mellamons mark utan på grannskiftet Hörnet.

– *I natt ha Algot fått sôve”* sa Ansgar dagen efter, nöjd och belåten över sin förmåga att fått i gång ett stort engagemang över en som föda otjänligt älgkadaver.

Bestämda åsikter

Ansgar framförde alltid bestämda åsikter. Det var ingen tvekan utan det var så som han sa. Ett gift par skulle skiljas efter många års äktenskap. Maken råkade ha en begynnande flint. När orsaken till skilsmässan diskuterades slog Ansgar fast.

– *Ho vill ha en mä hår.*

Det avverkades en hel del skog i Sörstuga på 1970 och 80 -talet. Det var tal på att det var slut på skogen i Sörstuga.

– *Nej, sa Ansgar. Dä finns att skog kvar i Sörstuga, dä står e tall bortve rajjebäcken.*

I början av 1960-talet flyttade Ansgar och Inez till Säffle. De byggde hus på Björkvägen. Wiksforsfabriken hade sålts och Wermlandsbankens kontor lagts ned.

De hade ofta kaffekalas med Långserudsbor som flyttat till stan. Ansgar höll sig ständigt informerad om vad som försigick i Långserud. Han ringde ofta till Hörnet, en gång började han samtalet med.

– *Ja begriper mäj inte på Pontus, att han inte köpte Mellamon när det var auktion där, men han sôv väl som vanligt.*

Efter avslutat samtal berättade jag för pappa vad Ansgar hade sagt. Då blev han arg.

– Auktion va 1920 å ja va fjortan år å far min hade dött så ja feck försörje både mor å Dagmar.

Spjuvern Ansgar visste ju om läget för pappa och att han skulle få blodet i svallning på Pontus.

Ibland gick jag på tjäderspel om våren. Bästa spelet var på Severhögsskogen, på Högelåga, bortemot Fjäll. Det fanns en liten koja att gömma sig i på spelplatsen. Man fick upp vid 3-4-tiden och gå i mörkret för att vara på plats innan det ljusnade. Lena på Nymon var med en gång. Ansgar var mycket intresserad av tjäderspel, han hade skjutit många på spel i ungdomen. Han ringde senare på dagen och informerade sig. Jag berättade att jag inte sett så många, att kanske det bästa spelet gått över redan. Jag berättade inte att Lena varit med. Ett par timmar senare ringde Johannes och sa att han pratat med Ansgar som hade sagt.

– Göran hade Lena på Nymon mä sej å di varken såg eller hörde för di spelde själve.

Jag erinrade mig att Bernard och Henny på Gata stått i Lagårdsdörr när vi åkt hem ur skogen. De hade köpt en ny och mycket dyr fåtölj av läder. Gästen, Åke i Väststuga, satt framåtlutad och diskuterade med Ansgar som sa.

– Stö ryggen imot, dä ä äkta lä'r.

En gång diskuterade Ansgar per telefon med mamma Stina om svårigheten med att somna på kvällen. Mamma avslöjade för Ansgar att hon hade en flaska konjak stående och ibland tog sig en tår vilket gjorde det lättare att somna. Direkt efter de lagt på luren ringde Ansgar till Valborg i Byggninga och berättade.

– Stina super inna ho går å lägger se.

Sedan dröjde det inte länge förrän Valborg ringde till mamma och sa.

– Ansgar säger att du super innan du lägger dej.